

E.ON destina ajudes a desmantellar nuclears per comprar-ne de foranes

La decisió del Ministeri d'Indústria de retirar algunes de les condicions que la Comissió Nacional de l'Energia (CNE) pretenia imposar a un possible comprador estranger d'Endesa, entre les quals hi havia la cessió de la gestió de totes les nuclears participades per l'elèctrica espanyola, facilita la consolidació de l'estratègia d'E.ON en matèria nuclear: tancar nuclears a Alemanya i fer el negoci, amb els riscos de seguretat que comporta, en altres països.

La procedència geogràfica del propietari d'una central nuclear no hauria d'influir en la seva gestió, ja que aquest ha d'ajustar-se a allò que dicti el Consell de Seguretat Nuclear. Tot i així, ja hi ha veus que alerten del perill que podria comportar que el probable nou propietari d'Endesa, el grup alemany E.ON, assumís la gestió d'Ascó I, Ascó II, i Vandellòs II, a més d'altres centrals de l'estat espanyol, excepte la que hi ha a Cofrents, que és només d'Iberdrola. I no té res a veure amb qüestions de patriotisme, sinó amb la política energètica del gegant alemany.

Protegir Alemanya, fer negoci fora. El Govern alemany i les empreses del sector energètic es van comprometre a través d'una llei a no explotar més energia nuclear en territori alemany, i a produir més energia reno-

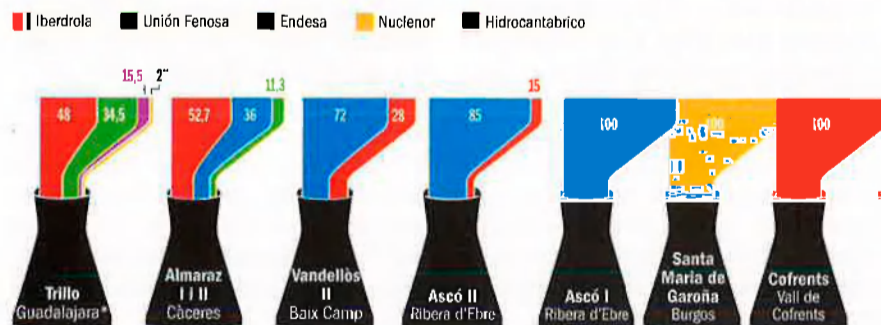
E.ON no haurà de cedir la gestió de les centrals nuclears participades per Endesa, si finalment l'adquireix. Una nuclear a mans d'una companyia estrangera, que desmantella nuclears a Alemanya i en compra en altres països, genera dubtes de seguretat i d'honestedat, segons alguns experts.

vable. De fet, en el termini màxim de deu anys, totes les plantes nuclears del país s'hauran tancat, amb l'argument fonamental que són massa perilloses per a la salut de les persones i el medi ambient. L'executiu alemany, a més, incentiva amb grans subvencions les empreses que gestionen nuclears perquè les desmantellin. Però els moviments estratègics d'E.ON demostren que si bé la companyia està invertint en energies renovables al país, ha destinat grans quantitats a la compra de centrals nuclears en altres països, com ara dues centrals a Ucraïna, que utilitzen la mateixa tecnologia obsoleta que tenia Txernòbil, i tres més a Suècia. Manuel Ballbé, catedràtic de Dret Administratiu de la UB, denuncia aquesta política i el fet que "si E.ON es fes amb el control de les centrals nuclears

que ara té Endesa, l'estat espanyol podria pagar els plats trencats si es produís un accident nuclear a Ucraïna, on les centrals que ha comprat l'alemanya tenen sistemes de seguretat de qualitat dubtosa". Ballbé afegeix un altre condicionant, i és que si s'atura alguna central nuclear —com va passar aquest estiu amb les tres de Suècia, per un accident sense identificar—, "els negocis d'E.ON a l'estat haurien de contribuir al forat econòmic que es crearia. Pensem en aquesta xifra: Vandellòs II té un benefici diari d'un milió d'euros".

I mentre E.ON desmantella les seves centrals nuclears a Alemanya, inverteix també en adquisicions d'empreses estratègiques del sector de l'energia en general en països com Txèquia, Hongria i Finlàndia, amb l'objectiu de configurar un autèntic monopoli europeu amb l'ajuda d'Holanda.

Titularitat de les centrals nuclears a l'estat espanyol

**Gestionada pel grup Centrales Nucleares Almaraz-Trillo
*Participada per Endesa i Iberdrola al 50%.

Gràfic: V. PRIETO
Font: Ministeri d'Indústria

L'experiència d'Électricité de France.

Si E.ON n'assumís el control, no seria la primera vegada que una companyia forana gestiona una central nuclear a l'estat espanyol. Vandellòs I, ara ja tancada, era participada en un 25% per Électricité de France. Aquesta companyia transportava en tren tot el combustible gastat en aquesta central a les plantes de reprocessament que tenia a França. Allí n'extreia el plutoni, que segons han denunciat diverses organitzacions, va servir per fer les proves nuclears que feia França

Vandellòs II, una de les centrals que és propietat d'Endesa.

al Pacífic. En aquest sentit, Pep Puig, enginyer nuclear, del grup de científics i tècnics per un futur no nuclear, adverteix que “el plutoni generat a Catalunya pot estar en les armes que genera França, i els residus després d’haver extret el plutoni tornaran a Catalunya el 2010, procedents d’aquestes plantes de retractament de França”. Però en el cas de Vandellòs II i d’Ascó I i II, no hi ha previst que es faci retractament, de manera que la possibilitat que l’alemanya intentés extraure el plutoni és mínima, “a menys que canviés la política del Govern espanyol en aquest sentit, i que la resta d’empreses que participen en la gestió de nuclears –Endesa és majoritària en les centrals catalanes– ho acceptessin”. Zapatero va assegurar que hi haurà un calendari de tancament definitiu. Però un canvi de govern a l’estat, que és qui controla el Consell de Seguretat Nuclear –el PP és favorable a l’energia nuclear– podria modificar escenaris.

Pep Puig adverteix que E.ON intentarà aconseguir els màxims beneficis possibles “a costa de posar en perill la seguretat a Catalunya”. Segons Puig, “E.ON voldrà allargar la vida útil de les plantes, fins a seixanta anys. Sent molt optimistes, les centrals nuclears poden durar quaranta anys, però la indústria nuclear vol allargar-la dues dè-

caades més, i això és jugar a la ruleta russa”.

D’altra banda, cal recordar que E.ON i altres companyies van tenir una dura oposició de la societat quan, fruit dels contractes que tenien amb França, transportaven combustible amb plutoni fins a les plantes franceses per ferrocarril. Es va fer marxa enrere davant la pressió que va transcendir les fronteres alemanyes, i això fa pensar que E.ON no intentarà fer el mateix amb les centrals catalanes.

Per tot plegat, Manuel Ballbé defensa que les centrals nuclears han de pertànyer al país on estan instal·lades, ja que “podria produir-se un altre Txernòbil, i a més, hi ha una amenaça de terrorisme nuclear. Parlem de seguretat nacional, i en aquest àmbit cada país té uns interessos concrets, els alemanys també”.

El rerefons de l’apagada. Fa unes setmanes, nou països europeus van quedar afectats per una apagada elèctrica, la responsable de la qual va ser E.ON. A parer de Manuel Ballbé, aquesta apagada “no sembla tan accidental”, i destaca que la companyia alemanya pot haver fet un gest exprés per “demostrar als governs el mal que pot fer si es posen traves als seus plans”. Ballbé recorda que un cas si-

milar va passar a Califòrnia l’any 2000, quan es va intentar liberalitzar el sector i les companyies van acabar manipulant el mercat i tallant expressament els serveis. El resultat de tot plegat és que, sis anys després, els californians, en un mercat no liberalitzat, paguen un 30% més per aquests serveis. “Europa pot córrer el risc de caure en un *crack* del sector si pretén imitar l’experiment que van fer els EUA amb Califòrnia. De fet, els alemanys paguen més des que E.ON i Rurhgas es van fusionar.”

Aquest catedràtic de Dret Administratiu també adverteix que la Unió Europea està aplicant al sector energètic el principi de lliure mercat i de moviment de capital, “vulnerant un principi internacional que van signar les empreses d’energia nuclear en què es comprometien a primar la seguretat per sobre de la productivitat. Però la comissària europea d’Energia està posant massa riscos per primar la competència”.

Sigui com sigui, caldrà esperar al veredict final de l’opa sobre Endesa per poder examinar el programa estratègic del nou propietari. Només aleshores es podrà saber quin pes tindrà l’energia nuclear i a quins interessos respondrà.

Gemma Aguilera